

האיש שלא

היה

ה גבר גב-הקומה, שנכנס לאולם הישיבות של ועדת החקירה באולם פאפיק באוניברסיטה העברית, חייך לכל עבר. הוא לחץ את ידיהם של כמה עיתונאים שישבו בשורות הראשונות, החליף ליה עימם הלצות. הוא לא נראה מודאג או מטרד כפי שנראו העדים האחרים שנקראו להעיד לפני הוועדה, שחקרה את הטבח בצברה ושאתילא.

עדותו, שנמשכה 45 דקות, היתה מוזרה ביותר. התברר ממנה, כי האיש שהיה סגנו של הרמטכ"ל בתקופת מלחמת הלבנון, לא ידע דבר, לא ראה דבר ולא שמע דבר. האלוף משה ("מוישה וחצי") לוי אמר, שנודע לו על הטבח בדיוק כשנודע עליו לראש-הממשלה מנחם בגין: ביום שבת אחר-הצהר-

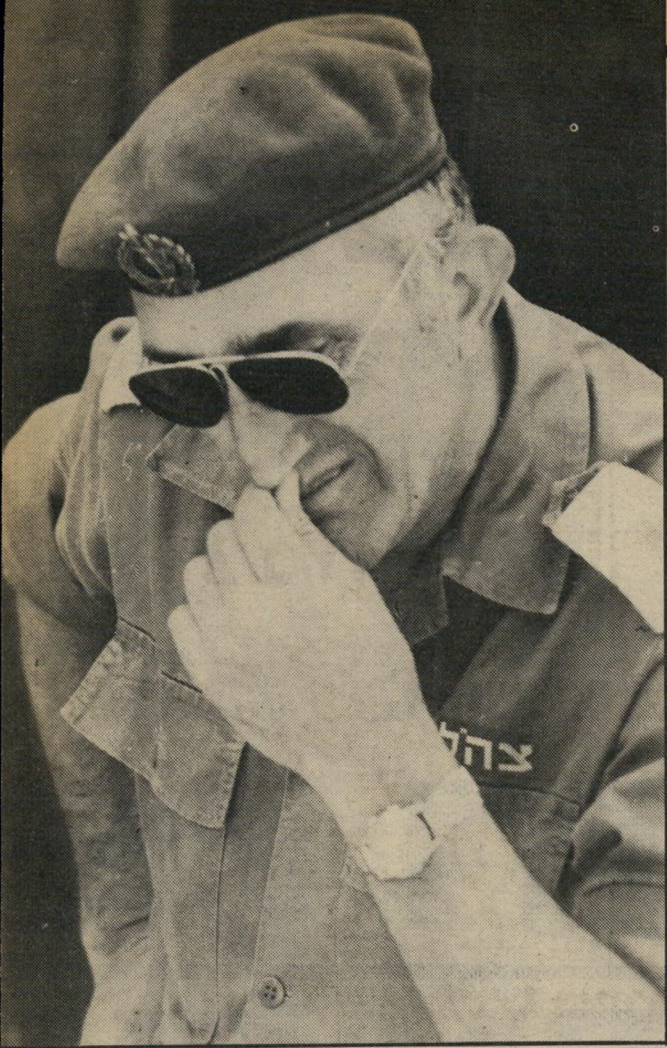
גנרלים היא ביחידת הצנחנים של תחילת שנות החמישים. אריאל שרון היה אז מפקד כוח-הצנחנים של צה"ל. רפאל איתן היה מפקד הגדוד שצנח במיתלה במלחמת סואץ. משה לוי היה קצין המי"ב צעים של אותו גדוד.

הרמטכ"ל, רביאלוף משה דיין, לא רצה שהצנחנים יכנסו לעימות

("חקה") חופי — שכולם היו מאר-חר יותר מפקדים בכירים בצה"ל — התארגנו בחשאי כדי להביא להדחתו של אריק.

מי הלשין?

ה ופד על דויד דהתייצב לפני שרון, להודיע לו שקציניו טובי עים את התפטרותו. אך לשרון נודע על-כך מבעוד-מועד. הוא זימן שני קצינים מחוץ לחטיבה — את אהרון יריב ואת אברהם ("אב"רשה") סמיר, וקרא אליו את הרקושים. כך סוכל המרד. כמה מהקצינים טענו מאוחר יו-תר כי מי שמסר לשרון על ההת-ארגנות החשאית, וגרם לסיכול

סקופ

דכול עשו' להתפטר - יאנוש

'וצא לר' יאנוש - שוארון וקו' תפסו - נאשר

אריק ימנה את מוישה וחצי

אריאל שרון ימנה את מוישה וחצי

אריאל שרון החליט תחילה למנותו כרמטכ"ל, וחזר בו אחרי שלוי היפנה לו עורף

לפני שנתיים גילה העולם הזה (2290) כי אריאל שרון, שעמד להתמנות כשר ביטחון, מבקש למנות את האלוף משה לוי כרמטכ"ל הבא של צה"ל. במקום רפאל איתן.

עם המצרים שהיו מבוצרים בי-מיתלה. שרון נקט בטכסיס אופיי-ני: הוא ביקש אישור להכניס לאיזור, "סניור אליס", וכאשר הת-קבל האישור, שלח שרון לתוך מיצר ההרים המסוכן גדוד צנחנים שלם.

ההרפתקה הזאת הפכה טבח גר-רא, שדילל את שורות הצנחנים. עשרות לוחמים נהרגו ונפצעו בי-קרבי-הדמים של המיתלה. מפקדי הצנחנים, שראו את אנשיהם נהר-גים בסיטונות, החליטו שלא לש-תוק. רפול עצמו, מרדכי ("מושה") גור, אהרון דויד, דני מט ויצחק

ריים, יומיים תמימים אחרי הת-חלת הטבח.

הכשר להיות רמטכ"ל

ה עובדה המשידה צל כבד על העדות הואת היא, אסגן הרמטכ"ל היה גם ראש אג"ם — אגף-המיבצעים של צה"ל — שלפי כמה עדויות זרמו אליו ידיעות על הטבח.

משה לוי גם התלווה אל רפול כאשר הוא טס לביירות ביום הר-שישי אחר הצהריים, ונפגש שם עם קציני הפלאנגות. באותה פגיש-שה נתן רפול לפלאנגות היתר ל-המשיך את פעולתם במחנות.

לוי העיד, כי הוא לא ידע מהי מטרת הטיסה. הוא חשב שזו טיסה מיבצעית רגילה. הרמטכ"ל לא גילה לו מהי הסיבה האמיתית לטיסה החפופה לביירות. השופט יצחק כהן שאל את לוי, אם הוא לא חשש מטבח, אחרי שנרצח בשיר ג'מאל. תשובתו של לוי: "חשבת... ובהחלט מסריד אותי איך דבר שקורה שמוצאים לו הסברים אחרי-כך. — לא עלה." אך לוי לא היה כלל בין המוזר-הרים של ועדת-החקירה — ועוב-דה זאת העניקה לו, למעשה, את ההכשר להיות הרמטכ"ל של צה"ל.

מסקנותיה של ועדת-החקירה עשו למען משה לוי דבר נוסף: הם סילקו מדרכו את שני המת-נגדים העיקריים למינויו כרמטכ"ל של צה"ל: שרה-ביטחון היוצא אריאל שרון, והרמטכ"ל, רביאלוף רפאל איתן.

המרד, היה קציני-המיבצעים של רפול, משה לוי.

קשה לדעת אם יש אמת בשמור עה זאת. אולם אין ספק שכאשר החליט אריאל שרון למנות את משה לוי כסגנו של רפול, נדלקו אצל רפול כמה וכמה גורות אדור-מות. הוא ראה בלוי "שתול" של שרון.

לויאלי לקצינים

ש רון החליט על המינוי עוד לפני שהיה לשר-ביטחון, בי-ממשלה השנייה של הליכוד, אחרי

גדה כבתוך שלהם. ניפצו שמשות של מכונות, שמשות של חנויות ו"ירו באוויר".

המהפך בגישתו של שרון אל לוי חל בעיקבות מלחמת לבנון. פרשת "החטיבה שלא גויסה" ופר-כתף קרה" אל שרון. בעיקבות שיות אחרות במהלך המלחמה, גרמו לנתק בין שרון ובין הקצונה הבכירה של צה"ל.

שרון קיווה שלפחות לוי ישמור לו אמונים, וידוח לו על המתרחש ברמטכ"ל. אך לוי היה לויאלי ל-קצינים, וכמהם היפנה גם הוא "כתף קרה" אל שרון. בעיקבות זאת החליט שרון לתמוך במינויו של האלוף דן שומרון, שהיה בי-מיה רבה, מחוץ לעניינים" בי-תקופת מלחמת הלבנון.

ממושמע — כמו רפול?

כ די לסכל את בחירת לוי, עשה גם רפול מעשה ללא תקדים: הוא הזמין את-עצמו אל ראש-הממשלה, כדי להמליץ לפניו על מינויו של המועמד שלו — האלוף אביגדור ("יאנוש") בן-גל.

אך כל זה לא הועיל. שר-הביטחון החדש משה ("מישה") ארנס רצה ברמטכ"ל שיהיה ממר-שמע, ולא יקרא תגר על המערכת הפוליטית. משה לוי נראה לו כי-מועמד מתאים.

יש לזכור, כי אלה בדיוק היו השיקולים של שרה-ביטחון ש-קדם לשרון, עזר וייצמן, כאשר מינה את רפאל איתן כרמטכ"ל. רפול התגלה בדמות שונה לחלו-טין כאשר הוא הרגיש את עצמו בטוח בתפקידו.

הבחירות לכנסת העשירית. הוא הסכים לתנאי שהתנה או בגין, ש-רפול ימשיך לכהן בתפקידו שנה חמישית. התנאי שלו היה — שלוי יהיה סגן-הרמטכ"ל. כדי לפנות את הדרך ללוי, סולק למעשה מי שהיה סגן-הרמטכ"ל וראש אג"ם, האלוף יקותיאל ("קוטי") אדם, שי-נפל במלחמת הלבנון.

קודם למינוי לתפקיד סגן הר-רמטכ"ל היה משה לוי אלוף פיקוד המרכז. כאשר שימש בתפ-קיד זה, הוא היה ידוע במדיניותו היר הקשה שהוא נקט כלפי הפלס-טינים, תושבי הגדה.

לעומת זאת, היה לוי סלחני ביותר כלפי המתנחלים, שעשו בי-

גם המפקדים הם מתנחלים!

ההגמר של תושבי יהודה, שומרון ועזה. יחידות אלה מורכבות מחיילים סדירים, המשרתים אך ורק ביחידות סדירות של צה"ל, בעיקר בחי"ר ובשיריון.

מפקדי היחידות של חיילי ישיבות-ההסדר הם קציני-צה"ל מיקצועיים, לא בהכרח תלמידי ישי-בות-ההסדר. הימ"חים (יחידות-מחסני-חירום) והנשק נמצאים בפיקוח של המיפקדות המרחביות-מחוזיות. הנוהי-לים הם כנהוג בכל ימ"ח ויחידה בצה"ל, כגון רישום, אחוקה ואבטחה.

בשכוע שעבר היפנה העולם הזה (2376) סידרה של שאלות אל דובר צה"ל. השאלות התייחסו לצורת האירגון הצבאית של תושבי הגדה המער-בית ורצועת-עזה, ולצורת האירגון של יחידות-החיילים הבאות מישיבות-ההסדר, שעשרות מהם נעצרו בקשר עם התוכנית להשתלט על הר-הבית. השאלות הופנו אל דובר צה"ל יומיים לפני הוצאת הגליון. מכיוון שלצורך הכנת התשובה עליהן היה על יחידת דובר-צה"ל להתקשר ליחידות שונות, ארכה הכנת התשובה שבוע ימים.

להקן תשובתו של דובר צה"ל? עק שאלות, "העולם הזה": ישובי יהודה, שומרון ועזה מאורגנים בהגנה מרחבית. תושבי היישובים מאורגנים בשעת-חירום להגנה על היישוב ולהשתלבות בהגנה על המרחב. בעת רגיעה, תושבי היישובים מבצעים שרותי-מילואים פעיל במיסגרת הביטחון-השוטף במרחב שבו הם מתגוררים.

מפקדי יחידות ההגמר (הגנה מרחבית) הם בעיקר מתושבי המקום. יחידות חיילי-ההסדר אינן קשורות ביחידות

עוד כאן תשובת דובר-צה"ל. למעשה, מאשרת תשובתו זו את טענת העורם הזה, כי הרמטכ"ל, רביאלוף רפאל איתן, יצר בגדה המערבית ובר-רצועת-עזה יחידות אוטונומיות של מתנחלים, כאשר היחידה כולה, על הייליה ומפקדיה, מורכ-בת מהתושבים בגדה המערבית וברצועת-עזה. המיפקדות של היחידות האלה הן האחראיות גם על הנשק והימ"חים, ולמעשה אין אפשרות ממשית לפקח על פעילות פרטיזנית של המתנחלים — ובכלל זה פעולות-טרור — המתבצעות כשהם לובשים מדי-צה"ל, ומשתמשים בנשק צה"לי.